

Cynllun yr Iaith Gymraeg

Adroddiad Monitro Blynnyddol i Gomisiynydd y Gymraeg

Medi 2024



**Gwasanaeth
Arian a
Phensiynau**

Cynnwys

Cyflwyniad.....	3
Cynllun Iaith Gymraeg y Gwasanaeth Arian a Phensiynau	3
Cynllunio a Darparu Gwasanaethau	6
Polisiâu, deddfwriaeth, gwasanaethau a mentrau	6
Cyflenwi Gwasanaethau	6
Ein swyddogaethau rheoleiddio – a gwasanaethau a wneir ar ein rhan gan drydydd partïon	6
Safonau ansawdd	7
Ymgysylltu â'r Cyhoedd yng Nghymru	7
Gohebiaeth Ysgrifenedig.....	7
Cyfathrebu Dros y Ffôn	7
Cyfathrebu wyneb yn wyneb	8
Cyfarfodydd Cyhoeddus.....	8
Achosion eraill o ddelio â'r cyhoedd yng Nghymru	8
Cyfryngau Cymdeithasol	9
Ein hwyneb cyhoeddus	9
Ymgyrchoedd cyhoeddusrwydd, arddangosfeydd, marchnata a hysbysebu	9
Cyhoeddiadau	10
Gwasanaethau a gwybodaeth ddigidol.....	11
Gwefan HelpwrArian (Ein gwefan i Ddefnyddwyr).....	11
Gwefan Gorfforaethol MaPS.....	12
Ffurflenni a deunydd esboniadol	13
Hunaniaeth gorfforaethol	13
Arwyddion yng Nghymru	13
Hysbysiadau swyddogol, hysbysiadau cyhoeddus a hysbysiadau recriwtio staff.....	13
Datganiadau i'r wasg a chyswllt â'r cyfryngau	13
Gweithredu'r cynllun	14
Staffio a recriwtio yng Nghymru	14
Hyfforddiant ac Ymwybyddiaeth Iaith	14
Gweithio mewn partneriaeth	14
Gwersi a ddysgwyd	15
Casgliad:	15
Atodiad 1.....	16
Tudalennau Cydymffurfiaeth ar Fewnrwyd MaPS.....	20

Cyflwyniad

1. Diben yr adroddiad monitro hwn yw amlinellu'r cynnydd a wnaed gan y Gwasanaeth Arian a Phensiynau yn ystod y cyfnod 31 Mawrth 2023 i 31 Mawrth 2024 wrth ddarparu gwasanaethau cyhoeddus yn unol â'n Cynllun Iaith Gymraeg ac i nodi meysydd i wella.
2. Ym mis Ionawr 2019, crëwyd y Gwasanaeth Arian a Phensiynau "MaPS" (a oedd yn cael ei alw yn Gorff Canllawiau Ariannol Sengl tan Ebrill 2019). Daeth hyn â'r Gwasanaeth Cynghori Ariannol, y Gwasanaeth Cynghori ar Bensiynau a Pension Wise at ei gilydd. Mae Deddf Canllawiau a Hawliadau Ariannol (2018) yn nodi cyfrifoldebau a chylch gwaith y sefydliad newydd hwn. Ar gyfer agweddau ar les ariannol, gan gynnwys canllawiau Arian a Phensiynau, mae MaPS yn darparu gwasanaethau ledled y DU, gan weithio gyda phob llywodraeth ddatganoledig i sicrhau bod yr hyn a ddarparwn yn ystyried cyd-destun polisi, anghenion a bylchau penodol pob cenedl.
3. Mae canllawiau Arian a Phensiynau yn parhau i gael eu darparu i gwsmeriaid o dan frand HelpwrArian/MoneyHelper, ac yn unol â'r Cynllun Iaith Gymraeg.
4. Mae Cynllun Iaith Gymraeg y Gwasanaeth Arian a Phensiynau yn amlinellu ein hymrwymiad i'r Gymraeg wrth ddarparu gwasanaethau i'r cyhoedd yng Nghymru. Rydym wedi mabwysiadu'r egwyddor y byddwn, wrth gynnal busnes cyhoeddus yng Nghymru, yn trin y Gymraeg a'r Saesneg ar sail cydraddoldeb. Mae ein Cynllun yn nodi sut y byddwn yn gweithredu'r egwyddor honno wrth ddarparu gwasanaethau i'r cyhoedd yng Nghymru.

Cynllun Iaith Gymraeg y Gwasanaeth Arian a Phensiynau

5. Mae Deddf yr Iaith Gymraeg 1993 yn gosod dyletswydd statudol ar bob corff cyhoeddus sy'n darparu gwasanaethau i'r cyhoedd yng Nghymru i gynhyrchu Cynllun Iaith Gymraeg.
6. Mae Cynllun Iaith Gymraeg y Gwasanaeth Arian a Phensiynau (y Cynllun) yn disgrifio sut y bydd yn rhoi ar waith, i'r graddau y bo'n briodol ac yn rhesymol ymarferol o dan yr amgylchiadau, i'r egwyddor a sefydlwyd gan y Ddeddf y dylid trin y Gymraeg a'r Saesneg ar sail cydraddoldeb.
7. Cymeradwywyd Cynllun Iaith Gymraeg y Gwasanaeth Arian a Phensiynau gan Gomisiynydd y Gymraeg ar 17 Mawrth 2022 ac mae'n disodli Cynllun y Gwasanaeth Cynghori ar Bensiynau a'r Cynllun Gwasanaeth Cynghori Ariannol a gymeradwywyd gan Fwrdd yr Iaith Gymraeg. Dyma'r ail adroddiad monitro gan y Gwasanaeth Arian a Phensiynau.

8. Prif Weithredwr y Gwasanaeth Arian a Phensiynau sydd â'r cyfrifoldeb cyffredinol am weithredu'r Cynllun hwn. Cyfrifoldeb ein Rheolwr Cymru yw cyflawni a monitro'r cynllun hwn.

9. Camau Gweithredu Oedd yn Weddill o Lansio'r Cynllun

Gweithred	Swyddog cyfrifol (teitl swydd)	Dyddiad targed
	Charlotte Jackson Pennaeth Gweithrediadau Pensiynau a Diogelu Defnyddwyr	
	Charlotte Jackson Pennaeth Gweithrediadau Pensiynau a Diogelu Defnyddwyr	Wedi'i gwblhau
	Charlotte Jackson Pennaeth Gweithrediadau Pensiynau a Diogelu Defnyddwyr	
Gwesgwrs Gweithrediadau Pensiwn Sefydlu gwesgwrs ar gyfer cwsmeriaid pensiwn sy'n siarad Cymraeg	Charlotte Jackson Pennaeth Gweithrediadau Pensiynau a Diogelu Defnyddwyr	Wedi'i gwblhau
	Charlotte Burns (Lara Crisp) Uwch Olygydd Digidol A Caroline Laws Rheolwr Golygyddol	
Recriwtio Siaradwyr Cymraeg Arweiniad Arian ar gyfer galwadau Haen Dau	Charlotte Jackson Pennaeth Arweiniad Arian a	Wedi'i gwblhau

	Gweithrediadau Pensiynau	
	Charlotte Jackson Pennaeth Arweiniad Arian a Gweithrediadau Pensiynau	
	Charlotte Jackson Pennaeth Arweiniad Arian a Gweithrediadau Pensiynau	Wedi'i gwblhau
	Caroline Laws Rheolwr Golygyddol	
Y Broses Caffael Sicrhau bod ystyriaethau Cymraeg yn cael eu hymgorffori yn y prosesau caffael	Louise Power Pennaeth Masnachol, Comisiynu a Rheoli Cyfleusterau	Wedi'i gwblhau
	Rachel Vipond Pennaeth Portffolio Newid	
Ardal Partneriaeth o wefan B2B y Gwasanaeth Arian a Phensiynau	Chimaechi Allen Uwch Olygydd Digidol (B2B)	Wedi'i gwblhau

Cynllunio a Darparu Gwasanaethau

Polisiâu, deddfwriaeth, gwasanaethau a mentrau

10. Ym mis Medi 2022, cynhaliodd cydweithwyr cydymffurfiaeth ymarfer monitro i asesu'r prosesau a'r rheolaethau sydd ar waith i fodloni ein gofynion ar gyfer y Cynllun Iaith Gymraeg. Pwrpas yr ymarfer monitro oedd nid yn unig i sicrhau ein bod yn cyflawni ein rhwymedigaeth ond i hwyluso gwelliant parhaus yn ein proses, fel ein bod yn gallu dangos ein bod yn glynu wrth y cynllun a'n hymrwymiad i'n rhanddeiliaid a'n defnyddwyr. Gweler Atodiad 1 ar dudalen 15 am fwy o wybodaeth.
11. Rydym wedi gweithredu proses ffurfiol i sicrhau bod egwyddorion y Cynllun Iaith Gymraeg yn cael eu hystyried ar y cam cychwyn, sefydlu a gweithredu ein prosiectau. Rydym wedi gwneud hyn drwy ymgorffori gofyniad i ystyried unrhyw effaith ar ein Cynllun yn ein proses rheoli prosiectau safonol.
12. Hefyd, o fewn adran gydymffurfio ein mewnrwyd, mae gennym adran i'r holl staff sy'n egluro ein disgwyliadau ar gyflewni'r Cynllun Iaith Gymraeg. Mae hyn yn cynnwys proses achos busnes, dogfen gyda chwestiynau cyffredin, Fideo Hyfforddiant, cerdyn sgorio ar gyfer penderfyniadau cyfieithu a phroses gyfieithu.

Cyflenwi Gwasanaethau

Ein swyddogaethau rheoleiddio – a gwasanaethau a wneir ar ein rhan gan drydydd partïon

13. Mae Deddf Canllawiau a Hawliadau Ariannol 2018 (Y Ddeddf) yn nodi gofyniad i'r Corff Canllawiau Ariannol Sengl (a ailenwyd yn MaPS) i osod safonau mewn perthynas â phersonau sy'n darparu gwybodaeth, cyngor neu arweiniad yn unol â'r cyrff:
 - Swyddogaeth canllawiau pensiwn
 - Swyddogaeth cyngor ar ddyledion
 - Swyddogaeth arweiniad arian.
14. Mae'r Ddeddf hefyd yn nodi amcanion MaPS, y mae'r safonau hyn yn cyfrannu atynt trwy sicrhau darparu gwasanaeth a chydymffurfiaeth o ansawdd, wedi'u seilio ar systemau a gweithdrefnau da.
15. Mae Safon 1 (i) o [Safonau MaPS](#) yn disgwyl bod gwybodaeth, arweiniad a chyngor a ddarperir yng Nghymru ac a gynigir gan MaPS, neu bartner cyflenwi, hefyd yn cael ei ddarparu'n gyfartal yn y Gymraeg ac yn unol â Chynllun Iaith Gymraeg MaPS.

Safonau ansawdd

- Rydym wedi mabwysiadu'r egwyddor y bydd gwasanaethau a ddarperir yn y Gymraeg a'r Saesneg o ansawdd cyfartal ac y byddant yn cael eu darparu o fewn yr un amserlen. I'r perwyl hwn, ar gyfer cynnwys ysgrifenedig a deunyddiau, mae Uned Gymraeg yr Adran Gwaith a Phensiynau yn ein cefnogi gyda'r cyfieithu ar gyfer y rhan fwyaf o'n cyfieithiadau. Pan fyddwn yn defnyddio ein darparwr allanol, rydym yn defnyddio cyfieithwyr proffesiynol, sy'n aelodau o gymdeithas broffesiynol.

Ymgysylltu â'r cyhoedd yng Nghymru

- Rhwng mis Mawrth 2023 a mis Mawrth 2024, parhaodd y Gwasanaeth Arian a Phensiynau i ddarparu gwasanaeth aml-sianel cynhwysfawr gyda chyfres o gynnyrch oedd yn cynnwys, y cynnwys, y teclynnau a'r cyfrifianellau ar ein gwefan, llinellau arweiniad dros y ffôn ac yn Lloegr yn unig, cyngor ar ddyledion wyneb yn wyneb.
- Mae erthyglau, teclynnau a chyfrifianellau ein gwefan yn cael eu diweddarau'n barhaus ac mae pob un ohonynt yn parhau i fod ar gael yn Gymraeg yn unol â'n Cynllun. Gweler Gwefan HelpwrArian (Ein gwefan i Ddefnyddwyr) ar dudalen 9.

Gohebiaeth Ysgrifenedig

- Yn ystod y cyfnod adrodd roedd ymgysylltiadau ysgrifenedig yn y Gymraeg fel â ganlyn.

Ar gyfer arweiniad arian:

2 gwe-sgwrs yn Gymraeg

3 neges WhatsApp

Ar gyfer Arweiniad Pensiynau:

7 neges gwe

Cyfathrebu Dros y Ffôn

- Nid oes gan y Gwasanaeth Arian a Phensiynau swyddfa yng Nghymru ond am gyfnod yr adroddiad hwn, roedd naw aelod o staff wedi'u lleoli yng Nghymru, pedwar ohonynt yn ateb galwadau ar y llinell pensiynau ac roedd dau yn gweithio gyda phartneriaid. Fe wnaeth staff partneriaid nad ydynt yn siaradwyr Cymraeg sydd wedi'u lleoli yng Nghymru ateb galwadau ffôn gyda chyfarch ac enw'r sefydliad yn ddwyieithog. Ar anterth y flwyddyn roedd gennym bum staff oedd yn siarad Cymraeg yn y swydd yn ystod y cyfnod adrodd hwn.

21. Mae ein gwasanaethau arweiniad arian (0800 138 0555), arweiniad pensiynau (0800 011 3797) a Pension Wise (0800 756 1012) i gyd yn cynnig llinell Gymraeg i gwsmeriaid gysylltu â ni yn Gymraeg.
22. Rhwng Ebrill 2023 a Mawrth 2024, cawsom 23 o alwadau ffôn i'n llinell arweiniad pensiynau Cymraeg.
23. Rhwng Ebrill 2023 a Mawrth 2024, cawsom 39 o alwadau ffôn i'n llinell arweiniad arian Cymraeg. Roedd tua 55,400 o alwadau o bob rhan o'r DU i'n llinell Saesneg, gyda tua 545 o alwadau y gallwn ddweud eu bod wedi tarddu o Gymru yn seiliedig ar god post. Gan ein bod yn monitro galwadau i'n rhif ffôn Saesneg, yn seiliedig ar god post y cwsmer, gall cyfanswm y galwadau ond gael eu hystyried fel amcangyfrif gan efallai na fydd rhai cwsmeriaid yn darparu eu cod post.

Cyfathrebu wyneb yn wyneb

24. Ar hyn o bryd rydym ond yn cynnig arweiniad wyneb yn wyneb ar gyfer ein gwasanaeth Pension Wise. Rydym yn sicrhau bod unrhyw berson sy'n dymuno, neu y mae'n ofynnol iddynt, gael cyfweiliad wyneb yn wyneb ar gyfer apwyntiad Pension Wise yn gwybod eu bod yn gallu, a bod pob croeso iddynt, wneud hynny yn Gymraeg.
25. Byddwn yn sicrhau bod aelod cymwys o staff Pension Wise sy'n siarad Cymraeg yn ymdrin â'r sawl sydd a'i dewis iaith yn Gymraeg.

Cyfarfodydd Cyhoeddus

26. Ni chynhaliodd y Gwasanaeth Arian a Phensiynau unrhyw gyfarfodydd cyhoeddus yng Nghymru yn ystod y cyfnod adrodd.

Achosion eraill o ddelio â'r cyhoedd yng Nghymru

27. Gwnaethom gynnal un arolwg cyhoeddus mawr yn y DU oedd yn cynnwys 500 o bobl yng Nghymru a darparwyd opsiwn Cymraeg.
28. Drwy ein Rhwydwaith Arweinwyr Arian, rydym wedi trefnu seminarau, cyrsiau hyfforddi a digwyddiadau tebyg yn benodol ar gyfer ymarferwyr yng Nghymru. Lle bu'n bosib cynnal sesiwn yn Gymraeg rydym wedi gwneud hynny. Yn benodol ar gyfer pynciau cynhwysiant a buddion digidol, drwy ddefnyddio hyfforddwyr Cymraeg. Mae cyflwyniadau a deunydd dilynol ar gyfer pob sesiwn (a gyflwynir yn Gymraeg neu Saesneg) ar gael yn Gymraeg.

29. Mae platform E-ddysgu Arweiniad Arian wedi'i gyfieithu'n llawn gyda'r dewis i gofrestru yn Gymraeg a gweld yr holl fodiwlau sydd wedi'u cyfieithu'n llawn.
30. Rydym yn aml wedi cyflwyno cyflwyniadau i'n partneriaid cyflogwyr a'u staff ar y cymorth a gynigir drwy HelpwrArian/MoneyHelper, o arweiniad arian hyd at arweiniad pensiynau. Mae'r rhain yn cael eu cyflwyno yn Gymraeg lle gofynnir amdanynt.

Cyfryngau Cymdeithasol

31. Mae cyfrif uniaith (Cymraeg) <https://twitter.com/HelpwrArian> wedi'i sefydlu, sy'n darparu gwasanaeth Cymraeg pwrpasol ar gyfer anghenion cynulleidfa benodol, sef siaradwyr, cwsmeriaid a chyflogwyr Cymraeg ledled Cymru.
32. Mae tudalen Facebook HelpwrArian <https://www.facebook.com/HelpwrArian> wedi'i sefydlu, sy'n darparu gwasanaeth Cymraeg pwrpasol ar gyfer anghenion siaradwyr Cymraeg.
33. Efallai nad yw'r cynnwys ar ein Facebook a Twitter bob amser yn union yr un fath â chyfrifon Saesneg ond rydym yn sicrhau bod profiad y defnyddiwr a negeseuon gennym yn gyson ac o'r un safon.

Ein hwyneb cyhoeddus

Ymgyrchoedd cyhoeddusurwydd, arddangosfeydd, marchnata a hysbysebu

34. Gwnaethom gyhoeddi datganiadau dwyieithog i'r wasg a chyfryngau darlledu yng Nghymru ble roedd y pwnc o ddiddordeb arbennig i'r cyhoedd yng Nghymru. Gwnaethom hefyd osod copïau Cymraeg o unrhyw datganiadau i'r wasg a gyhoeddwyd gennym yn Gymraeg ar wefan y Gwasanaeth Arian a Phensiynau i gyrraedd cynulleidfa ehangach o siaradwyr Cymraeg.
35. Rhwng Ebrill 2023 a Mawrth 2024, roedd gennym ddau siaradwr Cymraeg wedi'u hyfforddi i ddelio â'r cyfryngau a oedd yn gallu darparu cyfweiliadau i'r cyfryngau darlledu yn y Gymraeg.
36. Yn y cyfnod adrodd hwn ni wnaethom gynnal unrhyw ymgyrchoedd marchnata ar gyfer MaPS.

37. Pan yn staffio stondinau arddangos ac arddangosfeydd yng Nghymru, gwnaethom sicrhau bod aelod o staff oedd yn siarad Cymraeg ar gael i'w mynychu, a bod deunydd Cymraeg ar gael, yn ôl yr angen.

Cyhoeddiadau

38. Gwnaethom gynhyrchu copïau ar wahân o'n llyfrynnau yn Gymraeg i sicrhau ein bod yn gallu parhau i ddarparu deunyddiau wedi'u hargraffu i'r cyhoedd yng Nghymru.
39. Ar ein gwefan archebu, dangosir bod cyhoeddiadau yn y Gymraeg a'r Saesneg er mwyn galluogi dewisiadau priodol i unigolion a sefydliadau.
40. Roedd ein harweiniad printiedig cyfredol i gyd ar gael i'w harchebu neu eu hargraffu yn Gymraeg o'n tudalen Gymraeg neu o'r dudalen Saesneg hefyd. <https://www.moneyhelper.org.uk/en/contact-us/free-printed-guides> .
41. Nid yw ein Cynllun yn cwmpasu dogfennau technegol, contractau, canllawiau technegol, gwahoddiadau i dendro a chyhoeddiadau tebyg (er enghraifft, ymatebion i ymgynghoriad) lle mae cylchrediad wedi'i gyfyngu i'r gymuned dechnegol e.e. sefydliadau defnyddwyr, sefydliadau ariannol a darparwyr cyngor, a'u cyrff cynrychioliadol.
42. Dim ond yn Saesneg mae ein cylchlythyr led led y DU ar gael.

Gwasanaethau a gwybodaeth ddigidol

Gwefan HelpwrArian (Ein gwefan i Ddefnyddwyr)

43. Mae ein gwefan yn cynnwys botwm 'Cymraeg' ar frig pob tudalen we. Bydd hyn yn mynd â'r defnyddiwr i'n cynnwys Cymraeg. Mae'r cynnwys hwnnw'n adlewyrchu'r Saesneg yn uniongyrchol ar yr holl gynnwys gwe a gwmpesir gan ein Cynllun Iaith Gymraeg.
44. Er mwyn gwella profiad ein defnyddwyr ar ddyfeisiau symudol, gwnaethom ddatblygu dyluniad gwe ymatebol sy'n helpu i ddarparu'r profiad gwyllo gorau posibl i ddefnyddwyr waeth beth yw eu dyfais. Er mwyn symud o'r Gymraeg i'r Saesneg ac yn ôl, mae tab 'Cymraeg' ar y ddewislen.
45. Ein nod yw sicrhau bod yr holl erthyglau statig ar ein gwefan yn cael eu cyhoeddi ar yr un pryd a'u bod ar gael yn y Gymraeg a'r Saesneg.
46. Mae teclynnau a chyfrifianellau sy'n cael eu cynhyrchu gan y Gwasanaeth Arian a Phensiynau ar ein gwefan ar gael yn Gymraeg ac yn Saesneg. O bryd i'w gilydd, nid oedd safleoedd cymharu yr oeddem yn cysylltu â hwy, ond na chawsant eu cynhyrchu gan y Gwasanaeth Arian a Phensiynau, ar gael yn Gymraeg.
47. Yn gyffredinol, nid oedd fideos a gynhyrchwyd gan y Gwasanaeth Arian a Phensiynau oedd ar gael ar ein gwefannau cyn i HelpwrArian gael ei lansio a chyn mabwysiadu Cynllun Iaith Gymraeg MaPS, ar gael yn Gymraeg. Mae hyn yn cael ei ystyried fel cynnwys etifeddol a bydd yn aros fel ag y mae. Mae fideos a grëwyd ar gyfer gwefan HelpwrArian ers Awst 2022 ar gael yn Gymraeg.
48. Mewn ymateb i eitemau o newyddion a materion yn ystod pob diwrnod gwaith, gwnaethom gynhyrchu erthyglau 'newyddion' a blog ar ein gwefan. Ein nod yw cael y Gymraeg a'r Saesneg wedi eu llwytho ar yr un pryd, er bod yn rhaid i'r Gymraeg gael ei anfon yn allanol i'w gyfieithu ac felly weithiau caiff ei ohirio, er enghraifft yn ystod araith cyllideb Llywodraeth y DU.
49. Roedd unrhyw luniau gwybodaeth sy'n cael ei ddefnyddio fel cynnwys ar gyfer ymgyrch neu erthygl sydd wedi'i hanelu at y cyhoedd yng Nghymru ar gael yn Gymraeg.
50. Fel cyfanswm, cyn belled ag y gallwn fonitro, rhwng Ebrill 2023 i Fawrth 2024 bu bron i **19.9 miliwn** o ymweliadau â'n gwefan o bob rhan o'r DU a daeth dros **5.6k** ohonynt o Gymru.

51. Roedd nifer yr ymweliadau i dudalen unigryw Cymraeg yn **15,759**.

Gwefan Gorfforaethol MaPS

52. Mae gwefan busnes-i-fusnes (B2B) hefyd, (gwefan nad yw ar gyfer defnyddwyr) wedi'i hanelu at ein rhanddeiliaid ledled y DU. <https://moneyandpensionservice.org.uk/>
53. Rydym wedi penderfynu cyfieithu tudalennau sydd wedi'u hanelu'n benodol at ein partneriaid a'n rhanddeiliaid sy'n ymgysylltu â ni, megis cynnwys o dan y blwch 'Gweithio gyda ni'. Hefyd, unrhyw gynnwys sydd wedi'i anelu'n benodol at randdeiliaid yng Nghymru, fel datganiadau i'r wasg penodol i Gymru, ymchwil penodol i Gymru neu waith ar ein Strategaeth Lles Ariannol.
54. Nid yw rhywfaint o gynnwys wedi'i anelu at Gymru fel ein gwaith dyled a'n cynnwys sydd wedi'i anelu'n benodol at y dair gwlad arall o'r DU.
55. Mae gwybodaeth am ein Cynllun Iaith Gymraeg ar gael ar wefan Corfforaethol MaPS. [Welsh Language Scheme | Money and Pensions Service \(maps.org.uk\)](#)
56. Fel rheol gyffredinol, mae cynnwys nad yw wedi'i fwriadu'n benodol ar gyfer y cyhoedd yn cael ei gyhoeddi yn Saesneg yn unig ar wefan MaPS fel y nodir yn atodiad ein cynllun. Yn y categori hwn mae:
- papurau ac adroddiadau ymchwil;
 - cynlluniau a strategaethau corfforaethol; (er bod Strategaeth y DU ar gyfer Lles Ariannol wedi'i chyfieithu <https://maps.org.uk/cy/strategaeth-y-du-ar-gyfer-llesiant-arian-2/>)
 - codau ymarfer; (er bod Safonau MaPS ar gael yn Gymraeg) <https://www.moneyandpensionservice.org.uk/cy/safonau-gwasanaeth-arian-a-phensiynau/>
 - dogfennau arweiniad ar gyfer ymgynghorwyr a gweithwyr proffesiynol; (mae rhywfaint o arweiniad ar gael yn Gymraeg - Y Fframwaith Cymhwysedd Arweiniad Ariannol [Lawrlwytho'r fframwaith \(yn Gymraeg\)](#))
 - cylchlythyrau rhanddeiliaid a blogiau, a
 - tendrau, cyngor a chyfarwyddiadau i gontractwyr a thrydydd partion sy'n darparu gwasanaethau ar ran MaPS.
57. Er, os yw'n briodol, byddwn yn cyfieithu rhywfaint o'r rhain os ydym yn eu rhannu gyda chynulleidfa yng Nghymru, fel y dengys enghreifftiau uchod.

Ffurflenni a deunydd esboniadol

58. Mae ffurflenni archebu ar-lein Cymraeg ar gael.

Hunaniaeth gorfforaethol

59. Mae gennym fersiwn Gymraeg o'n logo. Roedd yr holl staff a ddynodwyd i ddelio â gwaith rheolaidd i bobl yng Nghymru yn defnyddio asedau dwyieithog wrth ddelio â phobl yng Nghymru.

Arwyddion yng Nghymru

60. Nid ydym wedi gosod unrhyw arwyddion parhaol neu dros dro sy'n rhoi gwybodaeth i'r cyhoedd.

Hysbysiadau swyddogol, hysbysiadau cyhoeddus a hysbysiadau recriwtio staff

61. Ni wnaethom gyhoeddi unrhyw hysbysiadau cyhoeddus nac unrhyw hysbysiadau swyddogol.
62. Gwnaethom recriwtio ar gyfer ein harbenigwyr pensiynau yng Nghymru drwy gyhoeddi hysbyseb swyddi dwyieithog ar wefannau recriwtio. Gwnaethom ddefnyddio asiant recriwtio a hefyd recriwtiwr Cymraeg penodol a gwefan y gwasanaeth sifil ar gyfer swyddi Cymraeg.

Datganiadau i'r wasg a chyswllt â'r cyfryngau

63. Roedd datganiadau i'r wasg oedd yn berthnasol i gynulleidfa yng Nghymru ar gael yn Gymraeg.
64. Gwnaethom gymryd rhan mewn cyfweiliadau gyda'r cyfryngau darlledu Cymraeg lle bo hynny'n bosibl.

Gweithredu'r cynllun

Staffio a recriwtio yng Nghymru

65. Rydym wedi ymrwymo i ddarparu gwasanaethau o safon i aelodau'r cyhoedd yn y Gymraeg a'r Saesneg ac wedi ymdrechu i recriwtio a chadw niferoedd digonol o staff sy'n gymwys yn y Gymraeg er mwyn gwneud hyn.
66. Ar gyfer ein harbenigwyr pensiwn, ystyriwyd bod rhuglder yn y Gymraeg yn hanfodol ac fe'i nodwyd yn y cymwyseddau swyddi a hysbysebion. Roeddem wedi targedu siaradwyr Gymraeg pan oedd hi'n anodd llenwi swyddi generig lle roedd y Gymraeg yn hanfodol.

Hyfforddiant ac Ymwybyddiaeth Iaith

67. Mae Dysgu Cymraeg yn y Gwaith ar-lein ar gael drwy DWP, ein corff noddi. Bydd staff sydd wedi'u lleoli yng Nghymru, nad ydynt yn siarad Cymraeg, yn cael eu hannog i gwblhau'r dysgu.
68. Rydym wedi creu fideo ar ymwybyddiaeth o'r Cynllun Iaith Gymraeg ar gyfer holl staff MaPS fel rhan o'u cyfnod sefydlu ac fel rhan o'n hyfforddiant cydymffurfio.

Gweithio mewn partneriaeth

69. Gwnaethom sicrhau ein bod yn cynnig ein darpariaeth Gymraeg i unrhyw sefydliad sydd â neu heb Gynllun Iaith Gymraeg a oedd yn dymuno ymgorffori ein hadnoddau i'w gwefan eu hunain. Fe wnaethom ddarparu opsiwn ar gyfer y codau ymgorffori ar gyfer cynnwys 'sydd ar gael i syndicet' ar gyfer ein cynnwys Cymraeg a Saesneg.
70. Mae ein hymgyrch 'Wythnos Siarad Arian' ym mis Tachwedd yn gyfle i bawb gymryd rhan mewn digwyddiadau ledled y DU sy'n helpu pobl i gael sgysiau mwy agored am eu harian – o arian poced i bensiynau – a pharhau gyda'r sgysiau hyn drwy'r flwyddyn. Mae'r holl asedau a gynhyrchwyd i hyrwyddo'r ymgyrch hwn ar gyfer ysgolion, rhanddeiliaid a phartneriaid ar gael yn Gymraeg.
71. Mae ein gwaith gyda chyflogwyr ledled Cymru i wreiddio lles ariannol i staff wedi cynnwys cyflwyniad ar ein cymorth HelpwrArian/MoneyHelper a'n cymorth pensiynau. Mae'r rhain wedi'u cyflwyno yn Gymraeg lle gofynnwyd amdanynt.
72. Mae cynnwys i hyrwyddo ein lles ariannol yn y gweithle hefyd ar gael yn Gymraeg i'n partneriaid. Er enghraifft esboniad fideo byr <https://youtu.be/Mxr9fVwPQAk> a hefyd canllaw pdf [Lles Ariannol yn y Gweithle Y Canllaw Hanfodol i Gyflogwyr](#).

Gwersi a ddysgwyd

73. Bu i ni dderbyn cwyn drwy'r DWP, am ein gwasanaeth Pension Wise. Derbyniodd y cwsmer llythyr uniaith Saesneg gan eu darparwr pensiwn ac roedd y llythyr yn datgan rhif ffôn Saesneg yn unig. Ffoniodd y cwsmer y rhif a gofyn am wasanaeth Cymreag a ni dderbyniodd y wybodaeth briodol. Cafodd alwad yn ôl gan siaradwr Cymraeg a chynhaliwyd yr apwyntiad Pension Wise yn Gymraeg. Er bod y sesiwn wedi cael ei gyflwyno yn Gymraeg, roedd y nodyn atgoffa a gohebiaeth o amgylch yr apwyntiadau yn cael eu hafnon yn Saesneg.
74. Mae gan Pension Wise linell Gymraeg ymroddedig, sef 0800 756 1012, na chafodd ei ddarparu gan eu darparwr pensiwn. Rydym wedi codi ymwybyddiaeth gyda'r staff sy'n delio â galwadau Pension Wise bod fersiwn Cymraeg ar gael os gofynnir iddynt. Rydym nawr wedi gwneud diwygiadau i'r system. Rydym wedi profi hyn, ac mae'r dogfen grynhoi a'r e-bost sy'n cadarnhau galwad yn ôl i drefnu apwyntiad nawr yn cael eu cynhyrchu yn Gymraeg.

Casgliad:

75. I grynhoi, rydym wedi gweithio'n galed i sicrhau bod pobl yng Nghymru yn gallu cyrchu ein gwasanaeth trwy ein darpariaeth aml-sianel trwy ddewis y Gymraeg neu Saesneg. Mae ein cynnwys ar-lein yn cynnwys dros 750 o erthyglau, tua 20 o declynnau a chyfrifianellau a llawer o ymgyrchoedd a diweddariadau, y rhan fwyaf wedi'u cyflwyno yn unol â'n Cynllun Iaith Gymraeg.
76. Rydym wedi rhoi prosesau mewn lle i sicrhau ein bod yn cydymffurfio â'n Cynllun Iaith Gymraeg, ac rydym yn ymdrechu i edrych ar welliant parhaus ac unrhyw wersi a ddysgwyd pan nad ydym wedi bodloni ein safonau uchel ein hunain.
77. Rydym yn parhau i hyrwyddo ein gwasanaethau Cymraeg, ond mae'r defnydd yn parhau i fod yn isel, a byddem yn croesawu cefnogaeth i godi ymwybyddiaeth a hyrwyddo ein gwasanaethau gan Gomisiynydd y Gymraeg.

Atodiad 1

Mae MaPS yn gweithredu ar fodel tair llinell o amddiffyniad. Y llinell amddiffyn gyntaf (1LoD) sy'n gyfrifol am sicrhau ei bod yn gweithredu o fewn deddfwriaeth a gofynion rheoleiddio.

Bydd yr ail linell amddiffyn (2LoD) yn canolbwyntio ar hwyluso, asesu, monitro ac adrodd ar ddigonolrwydd cydymffurfio. Bydd hefyd yn goruchwyllo gweithgareddau llinell 1af ac yn asesu risg cydymffurfiaeth.

Bydd y drydedd linell amddiffyn (3LoD) yn adolygu gweithgareddau 1LoD a 2LoD i nodi bylchau a rhoi sicrwydd annibynnol parhaus ar effeithiolrwydd gweithredol.

Mae'r swyddogaeth gydymffurfio yn cynnal monitro yn rheolaidd i asesu ein rhwymedigaethau cyfreithiol a rheoleiddiol. Mae canfyddiadau allweddol a chamau unioni cyfatebol yn cael eu nodi a'u holrhain i sicrhau gwelliant parhaus.

Drwy gydol y flwyddyn, mae'r swyddogaeth gydymffurfio, yn ei rôl fel ail linell, wedi bod yn cefnogi Rheolwr MaPS Cymru drwy nodi bylchau a sicrhau bod y rhain yn cael eu cau yn effeithiol.

Monitro Cydymffurfiaeth y Cynllun Iaith Gymraeg

Ym mis Medi 2022, cynhaliodd y swyddogaeth gydymffurfio, fel rhan o'u gweithgaredd ail linell, ymarfer monitro i asesu'r prosesau a'r rheolaethau sydd ar waith i fodloni ein gofynion ar gyfer y Cynllun Iaith Gymraeg. Pwrpas yr ymarfer monitro nid yn unig oedd sicrhau ein bod yn cyflawni ein rhwymedigaeth ond i hwyluso gwelliant parhaus yn ein proses, felly rydym yn gallu dangos ein bod yn glynu wrth y cynllun a'n hymrwymiad i'n rhanddeiliaid a'n defnyddwyr.

Mae'r tabl gweithgaredd canlynol sy'n dal i fod yn weithredol ar gyfer 2023/24 yn dangos yr argymhellion y cytunwyd arnynt yn dilyn adolygiad o'r Cynllun Iaith Gymraeg a'r cynnydd diweddaraf.

Maes Gweithgaredd	Argymhellion	
Proses Ysgrifenedig	Darparu dogfen ysgrifenedig a llif gwaith y gellir ei rhannu ar draws MaPS sy'n manylu ar sut y dylid gwneud ceisiadau am gyfieithu cynnwys i'r Gymraeg. Dylai hyn gynnwys gwaith busnes arferol a newid cynnwys ar gyfer fformatau digidol ac argraffedig.	Wedi'i gwblhau
	Cynhyrchu rhestr wirio sy'n mynd i'r afael â chwestiynau cyffredin, yn seiliedig ar y cerdyn sgorio cyfieithu y Cynllun Iaith Gymraeg, sy'n crynhoi'r ystyriaethau ynghylch a oes angen cyfieithu cynnwys i'r Gymraeg.	Wedi'i gwblhau
Gweithgaredd Newid Achosion Busnes Ystyried y Cynllun Iaith Gymraeg	Swyddogaeth Llywodraethu i sicrhau bod y Cynllun Iaith Gymraeg wedi'i ystyried o fewn yr achos busnes gan gynnwys wrth gychwyn y Newid neu yn ystod y broses o ddarparu Newid.	Wedi'i gwblhau

	Sicrhau bod rhestr wirio a cherdyn sgorio y Cynllun Iaith Gymraeg yn cael ei uwchlwytho fel rhan o'r canllawiau achos busnes fel y gellir ei ddefnyddio fel dogfen 'hunan-wasanaeth' ar gyfer perchnogion achosion busnes i sicrhau bod gwerthusiad wedi'i gynnal i benderfynu a oes angen cyfieithu'r cynnwys dan sylw i'r Gymraeg.	
	Datblygu traciwr ar gyfer prosiectau a rhaglenni â blaenoriaeth gyda cherrig milltir/camau pyrth allweddol lle gall y prosiect/rhaglen roi sicrwydd bod y Cynllun Iaith Gymraeg wedi'i ystyried a bod camau perthnasol wedi'u cymryd.	Wedi'i gwblhau fel rhan o'r broses achos busnes
Nodi bylchau mewn hyfforddiant a chodi ymwybyddiaeth o'r Cynllun Iaith Gymraeg	Cyflwyno sesiwn gyflwyno ar y Cynllun Iaith Gymraeg i'r swyddogaeth Newid gan fod nifer o Reolwyr Prosiect sydd newydd eu recriwtio sydd ag ond ychydig neu ddim ymwybyddiaeth o'r cynllun. Mae hyn yn dal heb ei gwblhau.	Bydd yn cael ei gwblhau ar ôl yr ailstrwythuro cynllunio sefydliadol
	Tudalen fewnwyd cydymffurfiaeth i gynnwys y Cynllun Iaith Gymraeg ac unrhyw ddeunyddiau hyfforddi ar ôl eu datblygu.	Wedi'i gwblhau
	Cynhyrchu blog fideo y gellir ei ddefnyddio fel rhan o'r rhaglen sefydlu gorfforaethol yn ogystal â chydweithwyr etifeddol sy'n newydd i'r Cynllun Iaith Gymraeg.	Wedi'i gwblhau
	Defnyddio Grŵp Gweithredu y Cynllun Iaith Gymraeg i nodi bylchau mewn hyfforddiant a swyddogaethau a fyddai'n elwa o gyflwyniad i'r Cynllun.	Wedi'i gwblhau
Gwasanaethau Cyfieithu i'r Gymraeg	Darganfod lefel y gallu (gan gynnwys fformatau dogfennau a chynnwys sain) a gallu cyfieithwyr ar gyfer y galw parhaus ac yn y dyfodol.	Wedi'i gwblhau
	Caffael cyflenwr gwasanaeth cyfieithu newydd a fydd yn gallu cwmpasu'r gofynion cyfieithu gan gynnwys y Gymraeg.	Wedi'i gwblhau
	Cyfarfod gwiro bob dri mis gyda chyfieithwyr i asesu capasiti.	Parhaus
Materion Corfforaethol	Penodi un o'r tîm Materion Corfforaethol yn Hyrwyddwr ar gyfer y Cynllun Iaith Gymraeg.	Wedi'i gwblhau
	Cynhyrchu proses ysgrifenedig o'r dechrau i'r diwedd .	Wedi'i gwblhau
	Bwydo i mewn i'r cwmpas ar gyfer y cyflenwr cyfieithu newydd fel rhan o'r ITT.	Wedi'i gwblhau
Rhaglen Dangosfwrdd Pensiynau	Datblygu prosesau ysgrifenedig a llif gwaith fel y gellir cyflawni Safon Gwasanaeth 5 o'r asesiad GDS: Darparu gwasanaeth y gall pawb ei ddefnyddio, gan gynnwys pobl anabl a phobl â nodweddion eraill a ddiogelir yn gyfreithiol a phobl nad oes ganddynt fynediad i'r rhyngwyd neu heb y sgiliau na'r hyder i'w ddefnyddio. Bydd angen i hyn fod mewn lle ar gyfer y cyfnod Beta preifat. Mae hyn yn dal i fod heb ei gwblhau.	Mae'r dangosfwrdd wedi'i anelu at y cyhoedd a bydd yn eistedd ar wefan MoneyHelper/H elpwrArian a bydd yn dilyn y drefn arferol ar gyfer cyfieithu'r wefan. Ni fydd y porth corfforaethol, ar

		gyfer cysylltu technegol yn cael ei gyfieithu.
	Ymchwilio i'r opsiwn o gyfieithydd mewnol ar gyfer gwybodaeth ieithyddol mwy arbenigol.	Wedi'i gwblhau
Rheoli Prosiect/Rhaglen	PDP i gaffael gwasanaeth cyfieithu Cymraeg i gyfieithu cynnwys fel gwasanaeth wrth gefn i'r cyfieithwyr presennol oherwydd y nifer mawr o gynnwys.	Bydd y Dangosfwrdd Pensiynau MoneyHelper/H elpwrArian yn defnyddio'r cymorth presennol gan gydweithwyr DWP.
	Trafod proses ymarferol ar gyfer y Cynllun Iaith Gymraeg y gellir ei ymgorffori i gynlluniau cyflawni prosiect/rhaglen . Rheolwyr Prosiect i nodi unrhyw gostau sy'n gysylltiedig â gweithredu'r Cynllun Iaith Gymraeg ac i sicrhau eu bod yn cael eu nodi yn y cam achos busnes .	Wedi'i gwblhau Parhaus

Monitro Cydymffurfiaeth Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus

Cynhaliwyd yr adolygiad hwn i werthuso'r systemau a'r rheolaethau a sefydlwyd i gyflawni ein rhwymedigaethau statudol o dan Ddyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus (PSED). Yn ogystal, asesodd yr adolygiad gydymffurfiad PSED â rheoliadau a deddfwriaeth gysylltiedig, gan gynnwys y Cynllun Iaith Gymraeg.

Mae'r tabl gweithgaredd isod yn amlinellu'r argymhellion y cytunwyd arnynt yn dilyn yr adolygiad.

Maes Gweithgaredd	Argymhelliad	
Cynllun Iaith Gymraeg	Mae'r wybodaeth Bwlch Cyflog rhwng y Rhywiau, Gwybodaeth am gydraddoldeb, ac Amcanion Cydraddoldeb i'w cyfieithu i'r Gymraeg a'u llwytho i fyny i safle Cymraeg MaPS.	Wedi'i gwblhau

Monitro Cydymffurfiaeth Proses Cynhyrchu Cynnwys Golygyddol

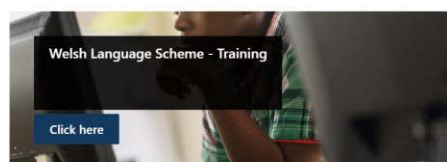
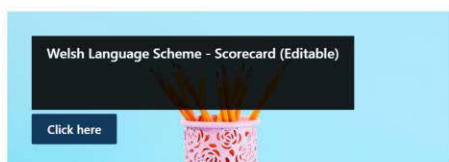
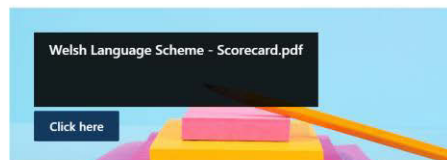
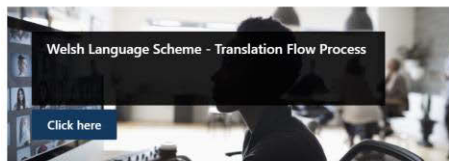
Ym mis Mawrth, roedd monitro cydymffurfiaeth yn canolbwyntio ar y systemau a'r rheolaethau sy'n cefnogi cynhyrchu cynnwys golygyddol ar draws gwefannau corfforaethol HelpwrArian a MaPS. Cadarnhaodd yr adolygiad fod cynnwys Cymraeg, gan gynnwys templedi llythyr ac offer, ar gael ar wefan HelpwrArian.

Mae'r tabl gweithgaredd isod yn amlinellu'r argymhellion y cytunwyd arnynt yn dilyn yr adolygiad o wefannau'r HelpwrArian a'r Gwasanaeth Arian a Phensiynau.

Maes Gweithgaredd	Argymhellion	
Cynllun Iaith Gymraeg		Wedi'i gwblhau
Cynllun Iaith Gymraeg	Llwytho polisi Rhyddid Gwybodaeth Cymraeg i wefan MaPS.	Wedi'i gwblhau

Tudalennau Cydymffurfiaeth ar fewnrwyd MaPS

Welsh Language Scheme



I gael rhagor o wybodaeth am Gynllun Iaith
Gymraeg MaPS cysylltwch â:

Lee Phillips, Rheolwr Cymru
Lee.Phillips@MaPS.org.uk